

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

Základní škola T. G. Masaryka Hlavečnick, okres Pardubice

Adresa: Hlavečnick 95, 533 15

Identifikátor: 600 096 254

Zřizovatel: Obec Hlavečnick 28, 533 15

Školský úřad Pardubice Za Pasáží 657, 530 02

Termín konání orientační inspekce: 11. - 13. říjen 1999

Čj.	102 382/99-2450
Signatura	oj2zt103

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání

Předměty v 1. - 5. ročníku

Časová dotace odpovídá schválenému učebnímu plánu. Ve všech předmětech je zajištěna kontinuita mezi jednotlivými ročníky, učební osnovy jsou plněny. Výuka probíhá ve dvou třídách, se spojenými ročníky (1., 2., 3. ročník a 4., 5. ročník), tj. 33 žáků. Zároveň z tohoto počtu je 8 integrovaných žáků. Malý kolektiv pedagogů pracuje ve vzájemné vstřícnosti, s dobrou znalostí všech žáků. Reaguje na danou situaci ve škole svým kladným přístupem k práci. Jejich pracovní nasazení je vysoké, s náročnou přípravou na výuku.

Ve škole je celkem 8 pedagogů, z toho 4 mají úplnou pedagogickou a odbornou způsobilost. Vedení školy má zájem o její využití, i když při malém počtu tříd vyučují učitelé z větší části na I. i II. stupni. Výuka probíhá v kmenových třídách, které jsou zařízeny starším nábytkem. Barevně natřený nábytek a pěkná výzdoba žákovskými pracemi zpříjemňuje pracovní prostředí ve škole. Fond učebnic a učebních textů je vzhledem k počtu žáků vyhovující. Didaktická technika a učební pomůcky jsou v hodinách funkčně využívány, jejich pořizování je účelné, závislé na finančních možnostech školy. Podmínky pro dodržování psychohygienických zásad jsou vytvářeny. Působení školy v obci i pro okolní žáky je svým způsobem specifické. Tato úplná základní škola má celkem 64 žáků. Sociální situace rodin v dané oblasti je ve značné míře slabší, častá závislost na sociální pomoci. Základní škola působí v oblasti s největší nezaměstnaností obyvatel v okrese, a to se nepříznivě odráží na životě rodin i dětí.

Účelná organizace výuky vede ročníky (skupiny) k plynulému střídání činností. Metody a formy práce odpovídají výukovým cílům a věkovým zvláštěnostem žáků, je vytvářen prostor pro individuální potřeby a schopnosti žáků. I při různorodosti složení tříd je přístup k žákům se specifickými poruchami učení individuální, jejich výsledky jsou zohledňovány, vyučující se snaží o úspěšné uplatnění všech žáků. Využití tabule a připravených textů zpestřuje výuku. Funkční práce s učebnicí a s dalšími pomůckami vede žáky k samostatnému učení, ke schopnostem aplikovat učivo. Tempo práce odpovídá věku a individualitě žáků, časté relaxační chvíle zamezují jejich únavě.

Motivační metody prolínají výuku ve všech hospitačních hodinách. S novým učivem se žáci seznamují na základě probrané látky, doplňované příklady z praxe. Jednotlivé činnosti na sebe promyšleně navazují, výklad probíhá v logickém sledu. V průběhu hodin jsou kladeny otázky tak, aby neustále prověřovaly znalosti a dovednosti žáků, výsledky učení jsou průběžně vyhodnocovány.

Zadávání úkolů žákům respektuje zásadu přiměřenosti. Učitelé jsou s žáky v neustálém styku a poskytují při jejich řešení pomoc. Žáci jsou vedeni k sebekontrolě a odpovědnosti, při hodnocení je oceňována jejich snaha. V závěru hospitovaných hodin učitelé shrnuli průběh výuky s hodnocením výkonu žáků. V průběhu inspekce nebylo zjištěno neobjektivní hodnocení, učitelé se zaměřují převážně na pozitiva každého žáka.

Škola vytváří optimální podmínky pro všeobecný rozvoj osobnosti žáků. Ve vyučovacích hodinách byly rozvíjeny vyjadřovací schopnosti žáků, jejich slovní zásoba, umění formulovat své myšlenky.

Žáci jsou vedeni ke kázni, k úctě ve vztahu k dospělým i ke spolužákům, je posilována schopnost samostatného jednání. Komunikace mezi žáky a učiteli je založena na vzájemné

důvěře a respektu. V době inspekce se žáci chovali slušně, respektovali zásady společenského chování a řád školy.

Plánování a příprava výuky je příkladná.

Podmínky výuky mají průměrnou úroveň.

Organizace, formy a metody výuky jsou velmi dobré.

Motivace a hodnocení je výborné.

Interakce a komunikace je velmi dobrá.

Hodnocení předmětů v 1. -5. ročníku je velmi dobré.

Hodnocení kvality vzdělávání v matematice, fyzice, chemii a přírodopisu

Tematické plány pedagogů vyučujících dané předměty plně obsahují učební osnovy. Posloupnost a časové dotace pro jednotlivá témata jsou pedagogy v tematických plánech zpracovány optimálně pro podmínky školy, jejich nosným motivem je profilace školy – ekologická výchova. Přestože ekologická výchova má integrační charakter, největší rozdíl oproti ostatním základním školám se projevuje ve výuce přírodopisu, kde se výuka odvíjí od poznávání jednotlivých ekosystémů. Žáci tak vycházejí z vlastních zkušeností a pozorování. Postup ve výuce a zejména vytvoření vztahu k přírodě je vzhledem k věkovým zvláštnostem žáků přirozenější, konkrétnější. Příprava pedagogů na výuku je velmi dobrá. Vyučovací jednotky měly stanoveny jasné cíle a obsah. Výukové cíle byly v jednotlivých vyučovacích hodinách plněny v souladu se zásadou soustavnosti a s přihlédnutím na aktuální podmínky ve třídě.

V přírodovědných předmětech je odborná a pedagogická způsobilost vyučujících využívána efektivně. Absentuje odborná výuka fyziky, která je vyučována učitelem bez pedagogické způsobilosti. Kapacita a prostory školy při stávajícím počtu žáků a tříd výuce vyhovují, ve škole nejsou odborné pracovny. Využívání učebních pomůcek je účelné, jsou pořizovány při maximální míře hospodárného zacházení s finančními prostředky. Učební texty a další studijní materiály jsou žákům dostupné v žákovské knihovně. Nedostatek některých učebních pomůcek pro experimenty je vyvážen bohatou videotékou, účelně suplující pokusy a sloužící ke konkretizaci učiva. Učebnice jsou postupně doplňovány vzhledem ke vzdělávacímu programu Základní škola. Třídy jsou funkčně zařízeny, některé slouží jako polooborné pracovny. Je patrná maximální snaha pracovníků školy o vytvoření estetického prostředí školy.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala věkovým zvláštnostem žáků, formy a metody práce byly většinou rozmanité, vhodně střídány. Doménou učení bylo objevování (jeden z hlavních druhů učení). Mimo frontální práce žáků vyučující využívali i skupinové práce, s výraznou kooperací a respektování práce jiných. Vyučovací proces probíhal vždy v klidných, nestresujících podmínkách. Formou her a soutěží vytvořili učitelé prostor pro přirozenou soutěživost žáků. Vyučovací čas byl efektivně využíván, organizace výuky umožňovala žákům pracovat individuálním tempem. V některých hodinách byla patrná snaha vyučujících vytvořit podmínky pro činnostní učení. Jako neúčinné se ukázalo, jestliže vyučující hovoří k žákům v době, kdy provádějí zápis do sešitů, rušivé bylo, jestliže vyučující v době samostatné práce žáků se zabýval jinou činností. Organizační pokyny učitelů byly jasné, srozumitelné, přiměřené věku a možnostem žáků. Odbornou terminologii vyučující vhodně používali a vyžadovali od žáků, s ohledem na jejich znalosti a zkušenosti. Učivo bylo žákům interpretováno vždy věcně správně, obsah učiva navazoval na procvičené vědomosti. Zápisy na tabuli byly přehledné. Výše uvedené hodnocení se týkalo hodin vyučovaných pedagogy s odbornou způsobilostí. V hodině, kterou vedl učitel bez odborné a pedagogické způsobilosti, přes jeho enormní snahu, bylo mnoho didaktických a metodických nedostatků.

Výuka nového učiva začínala zpravidla motivací pro žáky přitažlivým způsobem, často vycházejícím ze životních zkušeností žáků. Při zahájení vyučovací jednotky byl žákům oznámen cíl hodiny, výklad vycházel ze znalostí a dovedností žáků. Vyučujícím vždy šlo o to, aby žáci pochopili vztahy a souvislosti, uměli aplikovat učivo a zejména měli kladný vztah k předmětu. Hodnocení vědomostí žáků mělo vždy pozitivně motivační charakter. Žáci jsou vedeni k sebekontrolě, sebehodnocení a odpovědnosti. Při orientačním zjišťování znalostí a dovedností žáků učitelé pochvalou motivovali žáky, s přihlédnutím na individuální dispozice žáků. V závěru hodin bylo mimo shrnutí učiva většinou prováděno i hodnocení výkonu žáků.

V hodinách panovala atmosféra vzájemného respektu, spolupráce, tolerance a důvěry mezi žáky a vyučujícími i žáky navzájem. Vyučující se nebránili diskusi, připouštěli možnost různých názorů. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla kultivovaná, pro žáky svým vystupováním byli pozitivními vzory. Nežádoucí chování žáků se v době konání inspekce neobjevilo, naopak bylo zřejmé, že žáci jsou vedeni k dodržování pravidel mezilidských vztahů. K sobě i k dospělým se chovali ohleduplně a zdvořile.

Ve vyučovacích hodinách žáci předvedli, v porovnání s žáky jiných škol, průměrnou úroveň vědomostí a dovedností. Ve srovnávací prověrce ČŠI v matematice dosáhli výsledku spíše podprůměrného. Překvapivě měli problém řešit úlohu pomocí Pythagorovy věty.

Plánování a příprava výuky je velmi dobrá.

Personální podmínky jsou dobré, materiální ještě vyhovující, celkově jsou podmínky výuky dobré.

Účelnost, organizace výuky, použité formy a metody práce jsou dobré.

Motivace a způsob hodnocení žáků respektuje osobnost žáka, je nadprůměrné.

Spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy je velmi dobrá.

Vzhledem k možnostem a podmínkám školy, ve kterých výuka probíhá, jsou výsledky výuky dobré.

Kvalita vzdělávání v daných předmětech je dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Základní škola vyučuje v 1. - 8. ročníku podle programu Základní škola, čj. 16 847/96-2, schváleným MŠMT ČR a dokumentu čj. 18 730/91-20 v 9. ročníku. Schválené učební plány jsou pedagogy rozpracovány do tematických plánů a přizpůsobeny reálné situaci složení tříd.

Ve škole je integrováno do výuky celkem 9 žáků s diagnostikovanou poruchou učení a 2 žáci pracují dle osnov zvláštní školy. Přístup ke všem těmto žákům se řídí vypracovaným individuálním vyučovacím plánem, který vznikl za spolupráce zainteresovaných pedagogů a rodičů.

Koncepční záměry školy jsou vedeny úkolem připravovat mladé lidi se schopností a dovedností, pružně reagujícími na měnící se podmínky života. Pro plnění těchto cílů ředitelka zpracovala analýzu výchozí situace, z které vychází celková koncepce práce. Je zaměřena na podmínky k dosažení cílů vzhledem k žákům, pedagogům, veřejnosti, organizačního propojení základní školy s mateřskou školou. Vše je pojato v jednotlivých oblastech práce školy (výchovně vzdělávací činnost, materiální oblast, ekonomické zajištění a spolupráce

s veřejností).

Důležitým úkolem je zabezpečení volného času žáků, kdy základní škola na venkově má nezastupitelné postavení v oblasti péče o způsob trávení volného času žáků. Škola vytváří nabídku 8 zájmových kroužků, zároveň se aktivně zapojila do projektu ekologické výchovy, Volný čas dětí a Ve zdravém těle zdravý duch.

Celoroční plán práce vychází z analýzy výchovně vzdělávacího procesu v roce 1998/99 a z rozboru místních podmínek a opakujících se problémů při výchově mládeže v současné společnosti. Plán práce je konkretizován do jednotlivých měsíčních plánů. Pravidelná kontrola plnění úkolů a termínů vyplývajících z plánu školy je samozřejmostí. Součástí plánu práce je program prevence sociálně patologických jevů a protidrogové prevence

Škola je velmi aktivní v zapojení do jmenovaných projektů. Systém plánování je promyšlený, všechny dokumenty vytvářejí celek s logickými vnitřními souvislostmi - úroveň je velmi dobrá.

Organizování

Organizace vzdělávacího a výchovného procesu má vzhledem k velikosti školy jasně stanovena pravidla fungování, je propracovaná a umožňuje efektivní řízení školy. Kompetence pracovníků jsou jasně vymezeny, příslušné pravomoce jsou delegovány na vedoucí organizačních jednotek a výchovnou poradkyni. Organizační řád navozuje atmosféru důvěry a spolupráce. Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům.

Všichni pracovníci mají přístup k potřebným informacím, které jsou předávány prostřednictvím nástěnky ve sborovně, při pravidelných i operativních poradách, rychle a v plném rozsahu. Ochrana osobních dat je zajištěna. Škola včas a úplně poskytuje informace zákonným zástupcům žáků. Připomínky rodičů k činnosti školy jsou akceptovány nebo vysvětleny. K informovanosti rodičovské veřejnosti slouží výroční zpráva školy, která postihuje všechny oblasti předepsané zákonem.

Organizační uspořádání školy je velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení vzhledem k počtu zaměstnanců školy je funkční a účinné. Odbornost a schopnosti pedagogů jsou v odpovídající míře využívány pro výuku, organizování školních soutěží i mimoškolní zájmovou činnost žáků. Profilaci školy na ekologickou výchovu akceptovali všichni učitelé. Většina pedagogů využívá nabídky různých akcí, zejména studují speciální pedagogiku, ředitelka školy školský management. Vedení školy pomáhá po stránce metodické a didaktické začínajícím a nekvalifikovaným učitelům. Způsob hmotného stimulování pracovníků pomocí nenárokových složek platu je vypracován, pracovníci jsou s ním seznámeni a je k dispozici každému pracovníku ve sborovně. Systém pravidelného sebehodnocení školy není zatím vypracován.

Oblast vedení a motivování je velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní systém je součástí celoročního plánu práce, se zaměřením na plnění koncepčních záměrů. Ředitelka vychází ve své hospitační a kontrolní činnosti z analýzy a výsledků výchovně vzdělávací práce ve školním roce 1998/99, kterou má velmi podrobně rozpracovanou v dokumentu Hospitační činnost s přílohami. Kontrolní činnost je prováděna systematicky. S každým pracovníkem projednává ředitelka výsledky hospitační a kontrolní činnosti, následně

zjišťuje posun v dané činnosti. Vede si přehled uskutečněných hospitací, písemné záznamy obsahují závěry s doporučením ke zkvalitnění výchovně vzdělávací práce. Při kontrolní činnosti získává i přehled o žácích školy, třídních kolektivů, jejich vědomostech a dovednostech. Z těchto poznatků vychází též při stanovení úkolů a odstraňování nedostatků ve výchovně vzdělávacím procesu, při hodnocení pracovníků školy.

Kontrolní mechanismy pracují systematicky, jsou nástrojem k trvalému zdokonalování práce školy, k její úspěšnosti - úroveň je příkladná.

Hodnocení kvality řízení

Celkově je kvalita řízení velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Vzhledem k malým finančním prostředkům, kterými zřizovatel disponuje, je stav budovy pro vzdělávání žáků ještě vyhovující. Aby žáci měli srovnatelné kulturní prostředí s žáky jiných škol bude třeba plánovat velkou rekonstrukci školy.

Plnění závěrů orientační inspekce čj. 0-10-02/9697-351

- Organizační schéma, pracovní náplň a vyplácení příplatků za vedení školní jídelny bylo uvedeno v soulad.
- Druhý bod (sepsání pracovní smlouvy na práci vychovatelky v ŠD) je v této době bezpředmětný, neb se změnila personální situace.

Doporučení závěrů ČŠI byla akceptována.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zařazení do sítě škol čj. 0/99
- Zřizovací listina a dodatek s účinností od 1. 7. 1999
- Orientační inspekce čj. O-10-02/9697-351
- Podkladová inspekční dokumentace
- Dotazník ředitelky před inspekcí
- Celoroční plán práce na ZŠ (Základní škole) T. G. Masaryka pro školní rok 1999/2000
- Měsíční plány ředitelky školy
- Plán kontrolní a hospitační činnosti
- Přehled uskutečněných hospitací
- Záznamy hospitací ředitelky školy
- Pracovní hodnocení
- Kontrolní činnost ve školní jídelně
- Program prevence sociálně patologických jevů a protidrogové prevence
- Hospitační záznamy ŠI
- Tematické plány hospitovaných předmětů
- Dokumentace integrovaných žáků

- Výroční zpráva za školní rok 1998/1999
- Třídní knihy
- Plány školní družiny
- Rozvrh hodin tříd
- Seznamy žáků
- Kniha úrazů
- Fotografická dokumentace ze života školy
- Školní zpravodaj ZŠ TGM Hlavečnick
- Řády školy
- Zápisy z pedagogických rad
- Organizační struktura právního subjektu
- Organizační řád právního subjektu
- Náplň práce výchovného poradce
- Popis práce pověřených pracovníků v případě nepřítomnosti ředitelky školy (rozdělení kompetencí)
- Vnitřní platový řád s přílohou Kritéria pro poskytování osobních příplatků
- Vnitřní předpis pro přiznání nenárokových složek platu

ZÁVĚR

Výrazná pozitiva:

- Zapojení školy do jmenovaných projektů, její zaměření na ekologickou výchovu
- Zodpovědný práce učitelů ve třídě s více ročníky, individuální přístup učitelů k integrovaným žákům

Působení základní školy v daném regionu i s malým počtem žáků je nezastupitelné. Právě nižší počet žáků umožňuje skutečný individuální přístup, nápravy specifických poruch učení, nestresující prostředí.

Na základě hodnocení kvality vzdělávání v daných předmětech, hodnocení kvality řízení a dalších významných zjištění je hodnocení velmi dobré.

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektori	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Rečlová	V. Rečlová v. r.
Člen týmu	Mgr. Vladimír Tomek	.V. Tomek v. r.

V Pardubicích dne 29. října 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. listopadu 1999.

Razítko

Mgr. Marie Paďourová

M. Paďourová v. r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	99-11-29	102 427/99-2450
Zřizovatel	99-11-29	102 428/99-2450

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky ŘŠ nebyly.